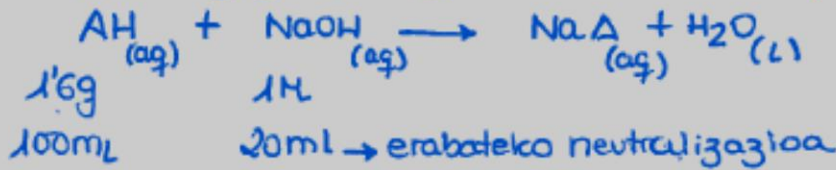

AZIDO-BASE ORRI(2).- EBAZPENAK (8-10)

8.-AH azido batetik 1,6g hartu eta 100ml urarekin nahastu egindako disoluzioa NaOH 1M-rekin baloratzen da, eta basetik hartutako 20ml gehitu ondoren lortzen da baliokidetasun-puntua. Kalkulatu:

- AH azidoaren molaritatea hasierako disoluzioan
- AH azidoaren Ph-a hasierako disoluzioan . Haren ionizazio-konstantea: $k_a = 2,4 \cdot 10^{-6}$
- AH azidoaren ionizazio-maila hasierako disoluzioan, ehunekotan adierazita.
- AH azidoaren masa molarra g/mol-tan adierazita.

$\Delta.2$ Neutralizazio erreakzioa baliokidetasun-puntuan:

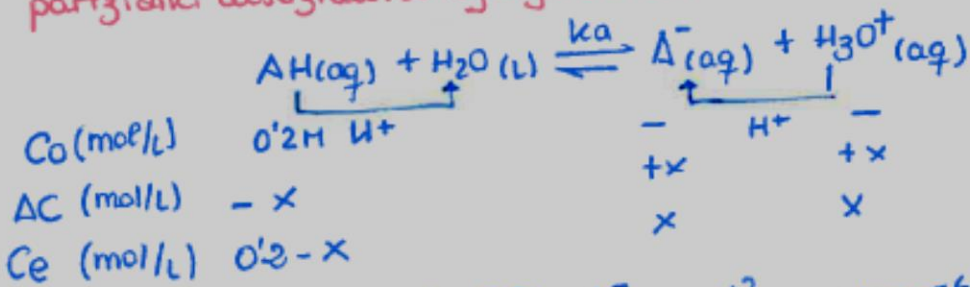

a) $n_{\text{NaOH}} = 1 \frac{\text{mol}}{\text{L}} \times 20 \cdot 10^{-3} \text{L} = 0,02 \text{ mol NaOH} \cdot \frac{1 \text{ mol } \Delta\text{H}}{1 \text{ mol NaOH}} = 0,02 \text{ mol } \Delta\text{H}$

gostatu tako NaOH-ren molak balorazioan.   Neutralizazio azidoaren molak erreakzioetik

$[\Delta\text{H}] = \frac{n_{\Delta\text{H}}}{V_{\text{ds}}} = \frac{0,02 \text{ mol}}{0,1 \text{ L}} = \{0,2 \text{ mol/L}\}$ Azidoaren hasierako kontzentrazioa.

b) $\text{pH}_{\Delta\text{H}} \rightarrow k_a = 2,4 \cdot 10^{-6}$ B-L-reu arabera azido ahula da, beraz partzialki disoziatuta egongo da uretan:

MEI aplikatuz: $k_a = \frac{[\text{A}^{-}][\text{H}_3\text{O}^{+}]}{[\text{AH}]} = \frac{x^2}{0,2-x} = 2,4 \cdot 10^{-6}$

$x = \sqrt{0,2 \cdot 2,4 \cdot 10^{-6}} \approx 6,93 \cdot 10^{-4} \text{ mol/L}$

$k_a < 10^{-4}$
 ↳ Azidoa disoziatu denak bat egiten du $[\text{H}_3\text{O}^{+}]$ orekan.

$\text{pH} = -\log [\text{H}_3\text{O}^{+}] = -\log (6,93 \cdot 10^{-4}) \approx 3,16$ $\text{pH} < 7$ disoluzioa azidoa da. $[\text{H}_3\text{O}^{+}] > 10^{-7} \text{M}$ eta $[\text{OH}^{-}] < 10^{-7} \text{M}$.

AZIDO-BASE ORRI(2).- EBAZPENAK (8-10)

$$c) \alpha = \left(\frac{\Delta C}{C_0} \right)_{\Delta H} \times 100 = \frac{x}{0.2 M} \cdot 100 = \frac{6,93 \cdot 10^{-4} M}{0.2 M} \times 100 = \boxed{\% 0.35}$$

ΔH -ren 100 moletarik 0.35 mol disoziatzen dira.

$$d) n_{\Delta H} = \frac{m_{\Delta H} \rightarrow \text{masa (g)}}{M_{\Delta H} \rightarrow \text{masa molarra (g/mol)}}$$

molak

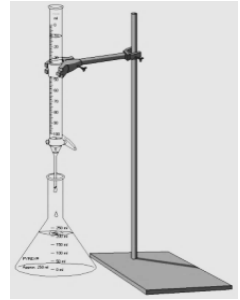
$$\Rightarrow \boxed{M_{\Delta H}} = \frac{m}{n} = \frac{1.6 g_{\Delta H}}{0.02 mol_{\Delta H}} = \boxed{80 g/mol}$$

• Azidoaren mol batean 70g azido daude.

AZIDO-BASE ORRI(2).- EBAZPENAK (8-10)

9.-Ozpin komertzialak baloratzeko, hemen azaldutako muntaketa egiten da:

- Izendatu itzazu behar diren tresna eta errektibo guztiak, osatu muntaketa eta esan zer substantzia ipintzen d(ir)en muntaketaren elementu bakoitzean.
- Idatzi erreakzio kimiko doitu, izendatu adierazle egoki bat eta azaldu, laburki, prozedura operatiboa.
- Nolakoa izango da pH-a baliokidetasun-puntuaren, neutroa, azidoa edo basikoa? .Arrazoitu.
- Ozpinaren ordea, HCl-aren disoluzio urtsu bat baloratuko balitz, nolakoa izango litzateke pH-a baliokidetasun-puntuaren? .Arrazoitu.

a) BURETAN: BALORATZAILEA, kontzentrazio ezagunaren NaOH-aren disoluzioa.

* M_{NaOH} : NaOH-ren disoluzioaren kontzentrazioa. Ezaguna da guk prestatutakoa dugulako.

*Bureta erabat betetzen da galgatu arte 0mL-raino.

* $V_{\text{NaOH-ren-ds}}$ balorazioan gastatu den NaOH-aren disoluzioaren bolumena esperimentalki lortutakoa, (gastatu dena azidoa neutralizatu arte).

ERLENMEYERREAN: (BALORATU NAHI DUGUN BOLUMEN EZAGUNAREN AZIDOAREN DISOLUZIOA: OZPINA).

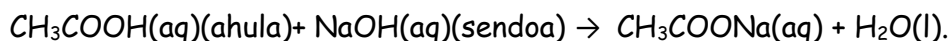
* M_{AcH} kalkulatu nahi dugun disoluzioaren azido azetikoaren kontzentrazioa → Ozpinaren azido azetikoaren kontzentrazioa.

* V_{ozpina} :az. azetikoaren disoluzioaren bolumena → ozpinaren bolumena, jakina da laginarena delako.

***ADIERAZLE BAT**en tanta batzuk. → **FENOLFTALEINA**

(pH biraketa 8,3-10) inguru azidoan kolore gabekoa / basikoan arrosa). Jakiteko neutralizazioa noiz gertatu den. Baliokidetzaren puntua.

b) NEUTRALIZAZIO ERREAKZIOA:

PROZEDURA

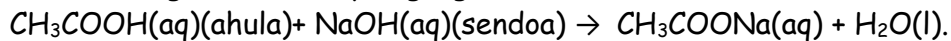
1.-Bureta irekitzen da eta NaOH-aren disoluzioa botatzen da azidoaren disoluziora (ozpinera).

2.-Disoluzio azidoak kolore arrosa hartzen duenean baina, irabiatzean kolorea galtzen bada, esan nahi du baliokide-puntuaren hurbil gaudela, hau da, azido-base erabateko neutralizazioaren hurbil.

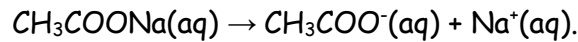
3.-Hemendik aurrera NaOH-aren disoluzioa tanta-tanta botatzen da, azidoaren disoluzioaren kolorea arrosa iraunkorra izan arte. Puntu honetan, balorazioa bukatutzat hartzen da, fenolftaleinak bere kolorea aldatu duelako azido guztia neutralizatuta dagoelako, **AMAIERAKO PUNTUA** da, eta NaOH-aren disoluzioaren gastatutako bolumena apuntatuko dugu.

AZIDO-BASE ORRI(2).- EBAZPENAK (8-10)

c) BALIOKIDE-PUNTUAN Azido eta base erabat neutralizatuta daudenez disoluzioaren Ph-a gatzaren menpe egongo da.

GATZA URETAN erabat ionizatuta, elektrolito sendoa delako

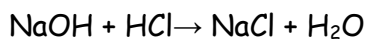
* Na^+ ez du jasaten hidrolisirik urarekiko ahula delako bere jatorria NaOH sendoa delako urarekiko

* CH_3COO^- , BERE JATORRIA CH_3COOH da, AZIDO AHULA da urarekiko, orduan, CH_3COO^- BASE SENDOA URAREKIKO DENEZ, HIDROLISI PARTZIAL BASIKOA JASANGO DU.

Hidrolisi erreakzioa:

$\text{CH}_3\text{COO}^-(\text{aq}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{COOH}(\text{aq}) + \text{OH}^-(\text{aq})$; OH^- askatzen denez disoluzioan $[\text{OH}^-] > 10^{-7} \text{ M}$ eta $[\text{H}_3\text{O}^+] < 10^{-7} \text{ M}$ beraz, $\text{pH} > 7$. Baliokidetzat puntuaren DISOLUZIOA BASIKOA izango da. Fenolftaleina egokia da inguru basikoan biratzen duelako.

D) Kasu honetan:

Sendoa+sendoa

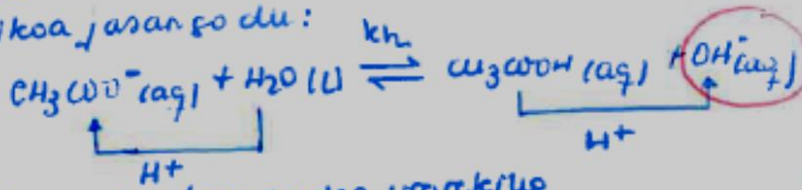
Bi ioien jatorria base eta azido sendoa da. Ioiak hidrolisirik ez dute jasango ahulak direlako urarekiko. $[\text{OH}^-] = [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-7} \text{ M}$ $\text{pH} = 7$ (neutroa)

Adierazle egoki bat izan daiteke BROMOTIMOL-URDINA (inguru azidoan kolore HORIA eta basikoan URDINA, baliokide puntuaren BERDEA. (hau aukeratuko dugu baliokide puntuaren pH-a 7 izango delako eta adierazlearen pH-biraketa 6,0-7,6 delako). Beraz, balorazioaren hasieran disoluzioa horia ikusiko dugu. Fenolftaleina ere egokia izango litzateke .

c) $CH_3COOH + NaOH \rightarrow CH_3COONa + H_2O$ NEUTROLIZABIO ERREAKZIOA
 Baliokidurja puntuan, azidoak eta baseak estekiometrikoki errealizanditu
 dutenez pH-a yatzaren ionen hidrolisaren menpe yratzen da.

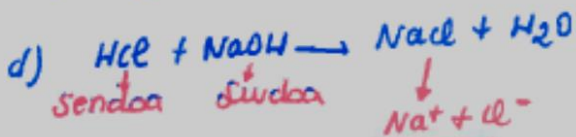

- CH_3COO^- jatomia azido agetikoa da, ahula dela urarekiko, ondorioz agetato anioia base sendoa izango denez urarekiko hidrolisi basikoa jasango du:

ur disoluzioan
 OH^- anioia h duguz
 $pH > 7$ basikoa
 izango da
 $[OH^-] > 10^{-7} M$
 $[H_3O^+] < 10^{-7} M$

- Na^+ jatomia NaOH da, base sendoa urarekiko ondorioz Na^+ ahula da urarekiko eta ez du hidrolisiarik jasango, ez du eragiten pH-ari.

kasu honetan ioi guzti urarekiko ahulak dira bien jatomia azido eta base sendoa delako, ondorioz ioi guzti ez dute jasango hidrolisirik eta ondorioz ez dute eragiten pH-ari.

- kasu honetan $pH = 7$ neutroa $[H_3O^+] = [OH^-] = 10^{-7} M$ disoluzioan urarenak aparte ez dira H_3O^+ edo OH^- askatu.

AZIDO-BASE ORRI(2).- EBAZPENAK (8-10)

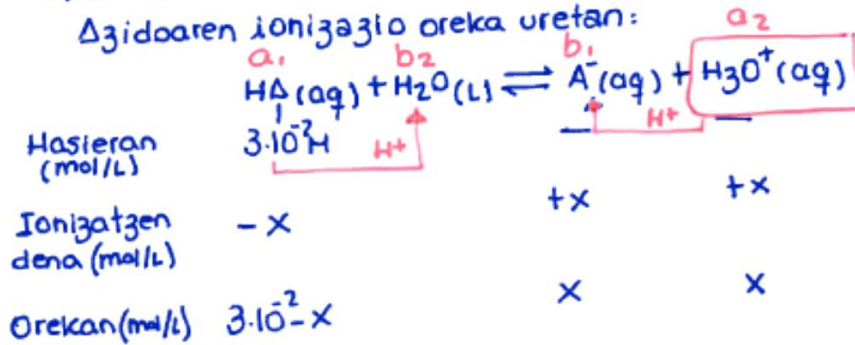
10.- HA azido monoprotiko baten disoluzio urtsu $3 \cdot 10^{-2}$ M baten pH-a 4 da. Kalkulatu:

- Anioiaren kontzentrazio molarra disoluzioan eta azidoaren disoziazio maila.
- Azidoaren K_a konstantearen balioa.
- Azidoaren base konjugatuaren K_b konstantearen balioa.

$$[HA]_0 = 3 \cdot 10^{-2} \text{ M} / \text{pH} = 4$$

a) $[A^-]$?

Azidoaren ionizazio oreka uretan:

• $[A^-] = x = [H_3O^+]$, pH-a ezaguna denez x kalkulatuko dugu:

• $\text{pH} = -\log [H_3O^+] \Rightarrow [H_3O^+] = 10^{-\text{pH}} = 10^{-4} \text{ mol/L} = x$

$[A^-] = 10^{-4} \text{ M}$ Anioiaren kontzentrazioa.

• Disoziazio maila: (α)

$$\alpha = \frac{\text{disoziatutakoa}}{\Delta H \text{ Hasierako kontzen.}} = \frac{x}{C_0} = \frac{10^{-4} \text{ mol/L}}{3 \cdot 10^{-2} \text{ mol/L}}$$

$$= 3,33 \cdot 10^{-3} \times 100 = \% 0,33$$

• Disoluzioaren litro bakoitzeko azidoaren mol bakoitzeko $3,33 \cdot 10^{-3}$ mol ionizatu dira.

b) k_a ? Masa ekintzaren legea aplikatuta azidoaren orekan:

KONTZENTRATZIOAK OREKAN

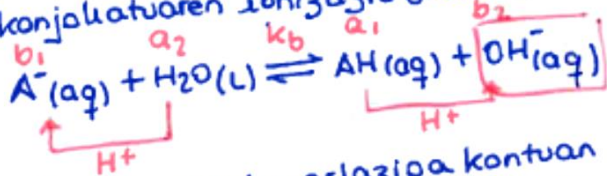
• $[A^-] = [H_3O^+] = x = 10^{-4} \text{ M}$

• $[HA] = 3 \cdot 10^{-2} - x = 3 \cdot 10^{-2} - 10^{-4} = 2,99 \cdot 10^{-2} \text{ M}$

$k_a = \frac{[A^-][H_3O^+]}{[HA]} = \frac{(10^{-4})^2 \text{ (mol/L)}^2}{2,99 \cdot 10^{-2} \text{ (mol/L)}} = 3,34 \cdot 10^{-7} \frac{\text{mol}}{\text{L}}$

c) k_{bA^-} ?

• Base konjugatuaren ionizazio oreka uretan:

• k_a eta k_b -ren arteko erlazioa kontuan hartuta:

$k_a \cdot k_b = k_w \Rightarrow k_b = \frac{k_w}{k_a} = \frac{10^{-14}}{3,34 \cdot 10^{-7}} \frac{(\text{mol/L})^2}{(\text{mol/L})} \approx 3 \cdot 10^{-8} \text{ mol/L}$